

זוהר היומי

זוהר בראשית – דף רכ"ב ע"א

פרשת ויחי

טקסט הזוהר

וְהָכָא וַיִּקְרְבוּ יְמֵי יִשְׂרָאֵל וַדַּאי, בְּלֹא כְסוּפָא, בְּשָׁלִימוּתָא, בְּחֻדְוֹתָא שְׁלִים. וּבְגִינֵי כָּךְ, יְמֵי יִשְׂרָאֵל, דִּהְיוּ שְׁלִים יְתִיר יִשְׂרָאֵל מִיַּעֲקֹב. וְאִי תִימָא, וְהָא כְּתִיב, (בראשית כה) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם, שְׁלִים. שְׁלִים הָיָה, וְלֹא שְׁלִים בְּדַרְגָּא עֲלֵימָא בְּיִשְׂרָאֵל.

תרגום לעברית

וְכַאן וַיִּקְרְבוּ יְמֵי יִשְׂרָאֵל לְמוֹת וַדַּאי, בְּלִי בּוֹשָׁה, בְּשָׁלְמוֹת, בְּחֻדְוָה שְׁלֵמָה, וּמַשּׁוּם כָּךְ יְמֵי יִשְׂרָאֵל, שְׁהִיָּה יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר שְׁלֵם מִיַּעֲקֹב. וְאִם תֹּאמַר, הֲרִי כְּתוּב (בראשית כה) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם, שְׁלֵם? שְׁלֵם הָיָה, אֲבָל לֹא שְׁלֵם בְּדַרְגָּה עֲלִיוֹנָה כְּמוֹ יִשְׂרָאֵל.

טקסט הזוהר

תַּנְיָא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּשַׁעֲתָא דִּיּוֹמוֹי דְּכֵר נָשׁ אֲתַפְקִידֵן קָמִי מַלְכָּא, אֵית זַכָּאָה דְּאֲתַפְקִידֵן יוֹמוֹי וּרְחִיקִין מִקָּמִי מַלְכָּא. וְאֵית זַכָּאָה, דְּכֵד מִתַּפְקִידֵן יוֹמוֹי, קָרִיבִין וְסָמִיכִין לְמַלְכָּא, וְלֹא מִתְרַחֲקִין. בְּלֹא כְסוּפָא עֲאֲלִין, וְקָרִיבִין לְמַלְכָּא. זַכָּאָה חוֹלְקָהוֹן. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, וַיִּקְרְבוּ יְמֵי יִשְׂרָאֵל לְמוֹת.

שנינו, אמר רבי יוסי, בשעה שימי האדם נפקדים לפני המלך, יש צדיק שנפקדים ימיו, והם רחוקים מלפני המלך, ויש צדיק שפאשר נפקדים ימיו, הם קרובים וסמוכים למלך ולא מרחקים, נכנסים בלי בושה וקרבים למלך. אשרי חלקם. זהו שכתוב ויקרבו ימי ישראל למות.

טקסט הזהר

ויקרא לבנו ליוסף, אמר רבי יצחק, וכי שאר שבטין לאו בנוי אינון. אלא אמר רבי אבא, יוסף בנו הוה יתיר מכלהו. דתנינן, בשעתא דאנתתיה דפוטריפר דחקת ליה ליוסף, מה כתיב, (בראשית לט) ויבא הביתה לעשות מלאכתו ואין איש מאנשי הבית. האי קרא הכי מבעי ליה, ואין איש בבית. מהו מאנשי הבית. אלא לאכללא דיוקנא דיעקב, דהוה תמן ואשתכח תמן. ובגיי כה מאנשי הבית, אבל איש אחרא הוה תמן. כיון דסליק יוסף עינוי, וחמא דיוקנא דאבוי, יתיב בקיומיה, ותב לאחורא.

תרגום לעברית

ויקרא לבנו ליוסף. אמר רבי יצחק, וכי שאר השבטים לא בנוי הם? אלא, אמר רבי אבא, יוסף היה בנו יותר מכלם, ששנינו, בשעה שאשת פוטריפר דחקה את יוסף, מה כתוב? ויבא הביתה לעשות מלאכתו ואין איש מאנשי הבית. פסוק זה היה צריך לכתב ואין איש בבית, מה זה מאנשי הבית? אלא להכליל את דמותו של יעקב שהיתה שם ונמצאה שם, ומשום כך מאנשי הבית, אבל איש אחר היה שם. כיון שהרים יוסף עינוי וראה את דמות אביו, ישב בקיומו ונרתע לאחור.

טקסט הזהר

תא חזי, מה כתיב, (בראשית לט) וימאן ויאמר אל אשת אדניו. אמר ליה קודשא בריך הוא, את אמרת וימאן, ויאמר. חזיה, וימאן ויאמר אחרא, ייתי לברכא לבנה, ויתברכון ביה. הדיא הוא דכתיב, וימאן אביו ויאמר ידעתי בני ידעתי.

בא ראה מה כתוב, וימאן ויאמר אל אשת אדניו. אמר לו הקדוש ברוך הוא, אתה אמרת וימאן ויאמר, חייך וימאן ויאמר אחר יבא לברך את בניה ויתברכו בו, זהו שכתוב וימאן אביו ויאמר ידעתי בני ידעתי.

טקסט הזהר

כיון דאמר ידעתי בני, אמאי אמר, ידעתי אחרא. אלא אמר, ידעתי בני, בזמנא דקיימת בגופך דאת בר, כד חמית דיוקנא דילי, ותבת בקיומך. ובגיני כך כתיב, ידעתי בני, ידעתי. על מה דאמרת דדא הוא בוכרא, גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל, והכא בגין כך כתיב, ויקרא לבנו ליוסף, לבנו ליוסף ממש.

תרגום לעברית

כיון שאמר ידעתי בני, למה אמר ידעתי אחר? אלא אמר ידעתי בני, בזמן שעמדת בגופך שאתה ברור, כשראית את דמותי ושבת בקיומך, ומשום כך כתוב ידעתי בני ידעתי, על מה שאמרת שזהו הבכור, גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל, וכאן משום כך כתוב ויקרא לבנו ליוסף, לבנו ליוסף ממש.

טקסט הזהר

דבר אחר, ויקרא לבנו ליוסף, דבדיוקנא חד הוו מתחזיין. דכל מאן דחמי ליוסף, הוה אסחיד דבריה דיעקב הוה. רבי יוסי אמר, כלל הכי הוא. ועוד דיוסף זן ליה ולבנוי בסבותיה, ובגיני כך בנו ממש, יתיר מכלהו. ויקרא לבנו ליוסף, אמאי ליוסף ולא לאחרא. משום דרשותא הוה בידיה לסלקיה מתמן.

תרגום לעברית

דבר אחר ויקרא לבנו ליוסף - שפדמות אחת היו נראים. שכל מי שראה את יוסף, היה מעיד שבנו של יעקב היה. רבי יוסי אמר, הכל כך הוא, ועוד, שיוסף זן אותו ואת בניו בזקנותו, ולכן בנו ממש יותר מכלם. ויקרא לבנו ליוסף, למה ליוסף ולא לאחר?

משום שהיתה רשות בידו להעלותו משם.

טקסט הזוהר

רבי יוסי אמר, כיון דיעקב הוה ידע דבנוי ישתעבדון בגלותא תמן במצרים, אמאי לא אתקבר תמן בגין דיגין זכותיה על בנוי. אמאי בעא לאסתלקא מתמן. והא כתיב, (תהלים קג) כרחם אב על בנים, אן הוא רחמנותא.

תרגום לעברית

רבי יוסי אמר, כיון שיעקב היה יודע שבניו ישתעבדו בגלות שם במצרים, למה לא נקבר שם כדי שזכותו תגן על בניו? למה רצה לעלות משם, והרי כתוב (תהלים קג) כרחם אב על בנים, איפה הרחמנות?

טקסט הזוהר

אלא הכי תאנא, בשעתא דהוה נחית יעקב למצרים, הוה דחיל. הוה אמר, דילמא חס ושלום ישתצון בני ביני עממא, ודילמא קודשא בריך הוא יסלק שכינתיה מיני כקדמיתא. מה כתיב, (בראשית לה) וירא אלהים אל יעקב וגו'. (בראשית מו) (ויאמר אלהים לישראל) אל תירא מרדה מצרימה כי לגוי גדול אשימה שם. ומה דאמרת דילמא אסלק שכינתי מבינה, אנכי ארד עמה מצרימה.

תרגום לעברית

אלא, כך שנינו, בשעה שהיה יורד יעקב למצרים, היה פוחד, והיה אומר: חס וחלילה יכלו בני בין העמים, ואולי הקדוש ברוך הוא יסלק שכינתו ממני כבתחלה. מה כתוב? וירא אלהים אל יעקב וגו', [ויאמר אלהים לישראל] אל תירא מרדה מצרימה כי לגוי גדול אשימה שם. ומה שאמרת אולי אסלק שכינתי מבינה - אנכי ארד עמה מצרימה.

אמר עוד, דחילנא דילמא אתקבר תמן, ולא אזכא עם אבהתי. אמר ליה ואנכי אעלה גם עלה. אעלה, ממצרים. גם עלה, לאתקברא דאבהתך.

תרגום לעברית

אמר עוד, פוחד אני שמא אקבר שם ולא אזכא עם אבותי. אמר לו, ואנכי אעלה גם עלה. אעלה - ממצרים. גם עלה - להקבר בקבר אבותיך.

טקסט הזוהר

בגיני כה, בעא לסלקא גרמיה ממצרים. חד, דלא יעבדון מניה דחלא, דהא חמא דקודשא בריה הוא זמין לאתפרעא מדחליהון. וחד, דחמא דשכינתא ישוי מדוריה בין בנוי בגלותא. וחד, בגין דיהא גופיה דייר בין גופייהו דאבהתוי לאתפללא ביניהו, ולא יתמני עם חייביא דמצראי.

תרגום לעברית

משום כה רצה להעלות עצמו ממצרים: אחד - כדי שלא יעשו ממנו יראה, שהרי ראה שעתיד הקדוש ברוך הוא להפרע מיראתם. ואחד - שראה ששכינה תשים מדורה בין בנוי בגלות. ואחד - כדי שיהיה גופו דר בין גופות אבותיו להפלל ביניהם, ולא ימנה עם רשעי מצרים.

טקסט הזוהר

ותנינן, גופא דיעקב, אתמשיך משופרוי דאדם הראשון, והוה דיוקניה דיעקב, דיוקנא עלאה קדישא. דיוקנא דכורסיא קדישא, ולא בעא לאתקברא ביני חייביא. ורזא דמלה, דבאבהן לית פירודא כלל. ועל דא כתיב ו שכתתי עם אבותי.

וּשְׁנֵינוּ, הַגּוֹף שֶׁל יַעֲקֹב נִמְשָׁךְ מִיָּפְיוֹ שֶׁל אָדָם הָרָאשׁוֹן, וְהִיָּתָה דְמוּתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב דְמוּת
עֲלִיּוֹנָה וְקְדוּשָׁה, דְמוּת שֶׁל הַפֶּסֶא הַקְדוּשׁ, וְלֹא רָצָה לְהַקְבֵּר בֵּין רְשָׁעִים. וְסוּד הַדְּבָר,
שֶׁפְּאֻכּוֹת אֵין כָּלֵל פְּרוּד, וְעַל זֶה כָּתוּב וְשָׁכַכְתִּי עִם אֲבֹתִי.

◆ הקטע מתחיל בדף זה וממשיך בדף הבא (רכ"ב ע"ב) ◆

טקסט הזוהר

וַיִּקְרָא לְבָנוֹ לְיוֹסֵף, בְּנוֹ, בְּחֵד דִּיּוֹקְנָא דְאַנְפִּין, בְּגִין דְּבְרָעוּתָא דְרוּחָא וְלִבָּא, אוֹלִיד לִיה
יְתִיר מִכְּלָהּ. תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב, (בראשית ל) הַמַּעַט קָחְתָּךְ אֶת אִישִׁי, דְּכָל רְעוּתָא
דִּיעֲקֹב בְּרַחֵל הָיָה, וּבְגִין כֹּךְ

תרגום לעברית

וַיִּקְרָא לְבָנוֹ לְיוֹסֵף. בְּנוֹ - בְּדְמוּת אַחַת שֶׁל הַפָּנִים, מַשׁוּם שֶׁבְּרָצוֹן הָרוּחַ וְהַלֵּב הוֹלִיד
אוֹתוֹ יוֹתֵר מִכָּלֵם בֶּא רְאָה מַה כְּתוּב, (בראשית ל) הַמַּעַט קָחְתָּךְ אֶת אִישִׁי, שֶׁכָּל רְצוֹנוֹ
שֶׁל יַעֲקֹב הָיָה בְּרַחֵל, וּמַשׁוּם כֹּךְ וַיִּקְרָא לְבָנוֹ לְיוֹסֵף.

מקור ומהדורה

הטקסט הארמי והתרגום לעברית: אתר תורת אמת (toratemetfreeware.com) — © ר' פנחס ראובן שליט"א.

מופץ שלא למטרות רווח, בכפוף לרישיון Creative Commons ייחוס – שימוש לא מסחרי – שיתוף זהה 2.5 (CC BY-NC-SA 2.5):

creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5

עיצוב הדף: זוהר היומי.